

VILNIAUS „VILNIES“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pedagogų etikos kodekse (toliau – PEK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi pedagogai ir pedagoginiai darbuotojai.
2. PEK skiriamas tam, kad padėtų mokyklos pedagogams ir pedagoginiams darbuotojams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime, bei padėtų jas spręsti.
3. PEK papildo pedagogų ir pedagoginių darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, „Vilnies” pagrindinės mokyklos nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.
4. Parengtas vadovaujantis LR švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. V-561 patvirtintu **PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSU**.
5. PEK tvirtinamas mokyklos direktoriaus įsakymu ir priimtas skelbiamas mokyklos internetiniame puslapyje <http://www.vilnies.vilnius.lm.lt/>. (Būtina PEK priėmimo sąlyga – viešas pritarimas.)
6. Mokyklos pedagogų bendruomenė įsipareigoja gerbti PEK ir rūpintis jo veiksmingumu.
7. Kodekso reikalavimų (etikos normų) pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojanti vertybių visuma.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Mokytojų ir darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukiantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kolegialus – daromas grupės asmenų, tariantis, atsiklausiant kitų nuomonės.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Solidarus – veikiantis išvien su kitais, draugiškas, sutariantis, sutinkantis.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

8. Tikslas – nustatyti profesinės etikos reikalavimus ir įsipareigojimus siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene.
9. Uždaviniai:
 - 9.1. nubrėžti tolerancijos ribas mokyklos bendruomenės narių (administracijos, mokytojų, mokinių, mokinių įstatyminių atstovų) tarpusavio santykiuose, išryškinti akademinės etikos požiūriu vengtiną elgesį;
 - 9.2. esamiems ir naujai priimamiems pedagoginiams darbuotojams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias akademinės srities vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę;
 - 9.3. skatinti pedagoginių darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas - svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą mokyklos veikla;
 - 9.4. padėti mokyklos pedagogams ir pedagoginiams darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečias akademinio gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai;
 - 9.5. taikyti neetiško elgesio prevenciją.

IV. PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI IR REIKALAVIMAI

10. Pagarba, teisingumas, žmogaus teisių pripažinimas, atsakomybė, sąžiningumas, atida ir solidarumas - pedagogo elgesio ir veiklos principai:
 - 10.1. **Pagarbos principas.** Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta, kad

bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

- 10.2. **Teisingumo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas, vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, sprenddamas konfliktus.
- 10.3. **Žmogaus teisių pripažinimo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas nepažeidžia mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje.
- 10.4. **Atsakomybės principas.** Vadovaudamasis atsakomybės principu pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais. Kiekvienas mokyklos bendruomenės narys turi prisiimti atsakomybę už sklandų mokyklos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.
- 10.5. **Sąžiningumo principas.** Vadovaudamasis sąžiningumo principu pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktinaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais, šio kodekso nustatyta tvarka kreipiasi dėl, jo nuomone, įvykdytų etikos pažeidimų.
- 10.6. **Atidos ir solidarumo principas.** Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis, pedagogas bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene, siekdamas geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių) emocinę būseną.

11. Reikalavimai:

- 11.1. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas, aktyviai palaikyti mokyklos siekius, tinkamai reprezentuoti „Vilnies“ pagrindinės mokyklos vardą.

- 11.2. Palaikyti pagarbius savitarpio santykius su visais mokyklos bendruomenės nariais.
 - 11.3. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitokiai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.
 - 11.4. Suteikiant pedagoginiam darbuotojui kvalifikacinę kategoriją, apdovanojimą, atliekant kasmetinį profesinės veiklos vertinimą, remtis tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis.
 - 11.5. Konfliktinėse situacijose elgtis tolerantiškai, pagarbiai, savikritiškai, išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.
 - 11.6. Sudaryti sąlygas jaustis saugiai keliant į viešumą esamas negeroves: kiekvienas turi būti išklaudytas ir teisingai suprastas.
 - 11.7. Kiekvienas mokyklos bendruomenės narys turi prisiimti atsakomybę už sklandų mokyklos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.
 - 11.8. Kiekvienas mokyklos pedagogas savo veiklą turi grįsti aukščiau nurodytais pedagogo etikos principais.
12. Etiką pažeidžia:
- 12.1. ugdytinių, jų tėvų (globėjų) arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, akademinėje, profesinėje, kultūrinėje, sportinėje veikloje;
 - 12.2. diskriminavimas dėl asmens(-ų) socialinės padėties, sveikatos;
 - 12.3. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems pedagoginiams darbuotojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniškai konfliktai bei intrigos, kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.);
 - 12.4. pedagoginio darbuotojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes; pokalbis su mokiniais apie kolegas (jų asmenines savybes, dalykines kompetencijas ir pan.);
 - 12.5. kolegų nuomonės interpretavimas sau naudinga linkme, vadovaujantis nuogirdomis;
 - 12.6. kitos pagrindinius pedagogo elgesio ir veiklos principus pažeidžiančios veiklos ar neveikimas.

V. UGDYMO(-SI) IR DARBO ETIKA

13. Bendravimas ir bendradarbiavimas turi būti kompetentingas, kultūringas, humaniškas, teisingas.
14. Ugdytinio žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su ugdymo programos tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės. Netoleruoti plagijavimo ir falsifikavimo.

15. Neetišku laikomas šis pedagoginio darbuotojo elgesys su mokiniais: **šaipymasis, tyčiojimas, šaukimas, įžeidinėjimas, atstūmimas, palyginimai, asmeninės informacijos paviešinimas klasėje.**
16. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų, neakademinių pobūdžio paslaugų, tiesiogiai susijusių/nesusijusių su ugdymu, reikalavimas iš ugdytinių ir jų tėvų (globėjų), vertinamas kaip neetiškas poelgis.
17. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos, nesusijusios su ugdymu apie ugdytinį be jo tėvų sutikimo kaip ugdymo ar tyrimo medžiagą.
18. Pedagogai, dirbantys korepetitoriais, veiklą vykdo teisės aktų numatyta tvarka. Pedagogai savo mokinių privačiai mokyti negali. Pedagogas, paruošęs metodines priemones, negali jų reklamuoti, platinti, reikalauti įsigyti.

VI. KODEKSO VYKDYMAS IR KREIPIMŪSI NAGRINĖJIMO TVARKA

19. Mokykloje sudaroma **5 narių Etikos komisija**: 3 narius (pedagogus) į komisiją deleguoja Mokytojų taryba, 1 narį (mokinių tėvų atstovą) – Mokyklos taryba ir 1 narį – mokyklos administracijos atstovą – mokyklos direktorius. Komisija iš Mokytojų tarybos deleguotų narių renka Komisijos pirmininką. **Etikos komisijos kadencijos trukmė – 2 metai.**
20. Etikos komisija pagal savo kompetenciją nagrinėja interesantų prašymus, mokyklos vadovo pavedimus bei vertina atitinkamo pedagogo veiklos atitiktį pedagogų elgesio ir veiklos principams bei šio kodekso normoms.
21. Mokyklos Etikos komisijos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu, turi teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio, išankstinio nusistatymo.
22. Pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į Etikos komisiją, turi būti įvykę **ne vėliau negu prieš 1 (vieną) mėnesį.**
23. **Prašymai** dėl etikos pažeidimų **įteikiami Etikos komisijos pirmininkui raštu.** Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi.
24. Bendruomenės narys, dėl kurio gautas prašymas, yra raštiškai informuojamas apie gauto prašymo turinį, į kurį pateikia raštu **paaškinimą per 3 darbo dienas nuo informavimo dienos.**
25. Etikos komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu atsakyti prašymą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui **ne vėliau kaip per 14 dienų nuo prašymo gavimo dienos.** Etikos komisija prašymo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu.
26. Bendruomenės narys turi teisę dalyvauti Etikos komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs prašymas.
27. Etikos komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos, kol atliekamas tyrimas.

28. Etikos komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 4 Etikos komisijos nariai. Nedalyvaujant pirmininkui, vadovauja tam posėdžiui išrinktas posėdžio pirmininkas.
 29. Etikos komisijos sprendimai priimami balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Etikos komisijos pirmininko, o nedalyvaujant pirmininkui, posėdžio pirmininko balsas.
 30. Komisijos sprendimas yra rekomendacinio pobūdžio, Mokyklos vadovas ar kitos kompetetingos institucijos, svarstant atsakomybę už Kodekso reikalavimų pažeidimą, išnagrinėja ir įvertina etikos komisijos sprendimą.
-